

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-995

15.9.2026

Gjensidige Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Skade på ringmur – motstridende sakkyndige uttalelser – plutselig.

Sikrede meldte om skade på husets ringmur. Muren hadde fått en forskyvning utover som skapte glipper mellom parkett og innvendige vegger. Det ble innhentet flere skaderapporter og sakkyndige uttalelser, som dels konkluderte ulikt på spørsmålet om skadeårsaken(e). Siden mangler ved utførelse og håndverksfeil, samt setninger, av enkelte av de sakkyndige ble vurdert som avgjørende eller medvirkende årsak, avsto foretaket dekning med henvisning til at forsikringen hadde unntak for konstruksjonsfeil og setninger. Foretaket anførte dessuten at det ikke var sannsynliggjort at skaden var plutselig. Sikrede anførte derimot at skaden var dekningsmessig og bestred at det forelå håndverksfeil eller konstruksjonsfeil. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde dokumentert at skaden var oppstått plutselig.

Saksfremstilling

Saken gjaldt krav om erstatning for skade på ringmur.

Sikrede hadde Hus Pluss forsikring i Gjensidige Forsikring AS (heretter «foretaket») og av forsikringsvilkårene fremgikk følgende:

Dekkes [...]

Andre plutselige og uforutsette skader [...]

Håndverks- og entreprenørfeil - andre bygningsskader

- Følgeskader på bygning som følge av materialfeil, konstruksjonsfeil, prosjekteringsfeil eller uriktig montasje utført av faglært håndverker eller godkjent/registrert entreprenør

- Følgeskaden må ha oppstått i forsikringstiden og blitt konstatert innen 10 år fra arbeidet ble utført

Dekkes ikke [...]

- Skader som skyldes tele, setninger, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering. Se avsnitt for Håndverks-/entreprenørfeil

- Materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje, samt skader som følge av dette. Se avsnitt for Håndverks-/entreprenørfeil [...]

Håndverks- og entreprenørfeil – andre bygningsskader, dekker ikke:

- Arbeider utført av sikrede

- Arbeider utført av ufaglærte [...]

- Utbedring av selve feilen/mangelen [...]

- Følgeskade på drengsledning

Sikrede meldte om skade på utvendig fasade til foretaket. Oppgitt skadedato var 28.7.23.

Ringmuren ved boligens langvegg hadde fått en forskyvning/kuling utover, som resulterte i glipper mellom parkett og innvendige tilstøtende delevegger til langveggen.

Skaderapport datert 2.11.23, utført av sakkyndig P, ble innhentet av foretaket etter besiktigelse 21.8.23. Om skadeårsaken skrev P at det var avdekket en glippe mellom ringmur og betongplate, og at det var årsaken til at det ble sprekker i vegger, og at veggen hadde beveget seg ut. Sakkyndig P skrev imidlertid også at «årsaken til årsaken klarer man ikke å fastsette ved befarings». Deretter sto følgende i rapporten:

OPPDATERING..

Etter en gjennomgang av skadesaken, har det blitt konkludert med følgende: Den overveiende sannsynlige årsaken til at muren på den ene langsiden har fått en kuving ut fra betongplaten på ca 20 mm er en håndverksfeil som kunde melder.

Overveiende sannsynlige årsaker, som bekrefter håndverks / entreprenør feil er listet opp nedenfor:

1. Grunnforhold og murens lengde på ca 22 meter er ikke tilstrekkelig hensyntatt ved grunnarbeider og oppføringen av ringmuren.
2. U sentrisk last / trykk på murkrone, fører til at ringmuren tipper ut i toppen. Dette som følge av for dårlig styrke sidelengs pga murens lengde på ca 22 meter.
3. For smal bæreflate iht grunnforhold, skal være ivarettatt da oppgis å være benyttet såleblokk under ringmurselement.
4. Mangelfull tele sikring, isolering i grunnen, telen trekker og belaster ringmuren.
5. Forankret en terrasse i ringmurselementet på byggets nordlige langside.

En kombinasjon av disse 5 punktene eller enkeltvis har overveiende sannsynlig ført til en gradvis kuving av ringmuren utover, det finnes ikke holdepunkter for at denne utviklingen skal kunne ha oppstått plutselig etter 12 år.

Videre viste P til at monteringsveiledningens betingelser for bruk anga at den tok utgangspunkt i bolighus av bindingsverk med inntil to etasjer, maks tre meter etasjehøyde og maks åtte meter husbredde, og forutsatte sentrisk plassering av lasten. Lengden på sikrede ringmur var ca. 22 meter. P skrev deretter at:

Spesielt når overskridelsen er på nesten det tredobbelte av hva som er oppgitt i monteringsveiledningen. Ser vi på dette også opp imot grunnforhold på stedet som er oppgitt på ngu.no ,

Å være løsmasser i form av elv og bekk avsetninger som vil kunne være utfordrende grunnforhold med tanke på setninger. Så har vi to tungt overveiende sannsynlige årsaker, som i kombinasjon eller hver for seg vil kunne føre til det som har oppstått i denne skadesaken, dersom ikke er utført tiltak i grunnarbeidene eller for å forsterke muren. [...]

Når vi ser på pkt. 5 i sannsynlige årsaker så er det avdekket at terrasse er forankret i ringmuren på siden hvor den har kuvert seg. Dette er svært uheldig da dette vil belaste, kunne trekke i muren.

Alternativt gi ringmuren en U sentrisk belastning som kan føre til at ringmuren får en skjevsetning.

I monteringsveiledningen til Glava står det følgende: Det skal ikke forankres terrasser e.l. i ringmurselementene

Sakkyndig P skrev deretter at dette ikke var noe som hadde oppstått plutselig, men at det mest sannsynlig hadde utviklet seg over tid. Likevel fremgikk det under hvorvidt det var en tidligere eller utviklet skade, at P mente det var vanskelig å si da «man ikke klarer å fastsette årsaken». Videre skrev P at muren var bygget i 2011, og at det var sikrede som hadde satt opp ringmuren.

Skaderapport datert 14.11.23 utført av sakkyndig T, konkluderte med det samme som sakkyndig P om at overveiende sannsynlig årsak til den sideveis forskyvningen/kuvingen av muren var håndverksfeil. Det ble vist til at årsaken høyst sannsynlig var sammensatt av flere uheldige faktorer knyttet til mangler ved utførelsen. De samme fem punktene som ble listet opp at sakkyndig P ble gjentatt som sannsynlige faktorer, og sakkyndig T viste også til monteringsveiledningens betingelser for bruk og lengden på ringmuren.

Foretaket avsto krav om dekning 20.11.23 med henvisning til at skaden ifølge skaderapportene skyldtes håndverksfeil, og at forsikringen ikke dekket materialfeil, konstruksjonsfeil eller uriktig montasje, samt skader som følge av dette. Heller ikke dekningen for håndverk- og entreprenørfeil dekket arbeid utført av sikrede eller ufaglærte.

Revidert skaderapport utført av sakkyndig T ble utarbeidet 10.12.23 på bakgrunn av nye opplysninger fra sikrede. Konklusjonen var den samme som sakkyndig P og sakkyndig T tidligere hadde kommet til, nemlig at den overveiende sannsynlige årsaken til murens kuving var håndverksfeil og de samme manglene ved utførelsen som listet opp punktvis i de andre rapportene.

Sikrede innhentet en egen befaringsrapport utført av sakkyndig S datert 27.11.24. Om taknedløpet ved ytterveggen skrev S at det var en åpning ved banketten ved taknedløpet som tydet på at massene hadde blitt utsatt for utvasking:

Vurderingen er gjort med grunnlag i at gjenværende synlige masser er av større fragmenter, og mindre/utfyllende masser har blitt vasket bort. Når fylling/masser i forkant av banketten forsvinner/synker, vil bankett/ringmur miste sitt bæregrunnlag og få en vridning og press utover fra opprinnelig vegglinje. Nærbilde viser tydelig at bankett henger i luften uten understøttelse i det mest utsatt området.

Om svalgangen/terrassen som var forankret i ringmuren og montert langs veggen skrev S deretter at byggets takoverheng tilsa at det ville bli minimalt med snøbelastning på terrassen. Eventuell snølast ville i så fall belaste fremre kant/drager. Drager/bjelke som var fastmontert i ringmuren ville derimot kun få belastning av egenvekten til gulvbjelkene. Dette tilsa meget lav belastning. Sakkyndig S fant derfor at den fastmonterte bjelken i ringmurselementet ville få meget liten og tilnærmet ingen belastning, og at innfestet bjelke på ringmur ikke ble ansett å påvirke ringmurens tiltenkte egenskaper og betingelser.

Sakkyndig S vurderte konstruksjonen opp mot monteringsanvisningen for ringmurselementet og fant at betingelsene var ivaretatt.

Om murens lengde opp mot monteringsanvisningen skrev sakkyndig S at han ikke kunne finne noen begrensning på løpemeter såleblokk/ringmur som tilsa at slike ringmurer ikke kunne ha en lengde på 22 meter. Betegnelsen på maks åtte meter i monteringsanvisningen var en anbefaling før/under støpning, og ikke som permanent støtte. S viste til at det ikke var registrert sprekkdannelser eller avvik som tilsa at bygningsmassen seig. Grunnforholdene ble derfor ansett godt ivaretatt, i tillegg til at markisoleringen ble vurdert tilfredsstillende slik at teleproblematikk ikke var relevant.

Sakkyndig S oppsummerte slik:

Vår vurdering av årsak til skadeomfanget er at drenerør som skal lede takvannet bort fra bygningen har på et tidspunkt gått tett og medført utvasking av massene under og ved såleblokk/ringmur på yttervegg mot nord.

Dimensjonen på avløpet/drenerør betegnes som tilfredsstillende over lengre tid, og avløp har fungert frem til skaden oppstod.

Det var deretter korrespondanse mellom sakkyndig S og sakkyndig T i desember 2024. T skrev at han ikke kunne se at utvasking av finmasser rundt nedløpet skulle kunne være den direkte og eneste årsaken til svekkelsen av murens bæreevne. T opprettholdt så at:

Ifølge min vurdering er det som har skjedd overveiende sannsynlig sammensatt av flere årsaker, deriblant at det har vært hengende en terrasse i muren som har dratt og trukket i den 20 meter lange muren. I kombinasjon med at muren er over 2,5 ganger så lang som det som anbefales uten å gjøre ekstraordinære tiltak på grunnarbeider etc., for å ivareta stivheten siden den ikke er forankret i platen.

Sakkyndig S fastholdt at årsaken var utvasking av masser og at det var hull i dreinsrøret. Om tidsperspektivet for utvaskingen skrev S:

Hvor lang tid en slik utvasking har pågått er nok vanskelig for meg å vurdere eller bekrefte. På et gitt tidspunkt har dette avløpet blitt for tett til å lede bort større mengder med takvann. Dette er et oppsamling rør som dekker en stor takflate, og ved store nedbørsmengder så har avløpet ikke klart å lede vannet på vanlig tiltenkt vis. Når røret er for tett vil det bli et større vanntrykk før forstoppelsen og har da presset vannmasser ut av kobling ved taknedløp, ved registrert hull i røret samt dreinsullene i rørens øvre kant. Antar da at mesteparten av takvannet strømmer da ut i grunnen ved/under/tilside for banketter/ringmurer. [...].

Min teori er at det nødvendigvis ikke har pågått så lang tid før konsekvensene inntraff. Dette ble meldt inn av kunde i August 2023. Jeg forstod det slik at kunde tilfeldigvis en dag oppdaget dette, og at de 20 mm hadde måtte utviklet seg over kort tid. Forstod det også slik at når det først ble oppdaget, så har det i ettertid ikke vært videre/større utviklet i helningen. Dette tolker jeg som stabilt etter at helningen ble oppdaget. Har det vært utglidning i terrenget så ville nok dette hatt en saktere utvikling, og angivelig videre utvikling.

Ny skaderapport ble utarbeidet 21.2.25 av sakkyndig H. H tok forbehold om at han hadde kommet sent inn i saken, at utbedring var startet, og at vurderingen derfor i stor grad var basert på bilder. Videre fremgikk følgende hovedtrekk:

1. Montering av terrasse på grunnmursblokk er uheldig da det er beskrevet at dette ikke skal gjøres. Jeg er her uenig i vurderingen at dette ikke påvirker grunnmuren. Så lenge terrasse er festet i grunnmur og ytterdelen av veranda er festet i påler som er satt ned i bakken vil du ha trykk sidelengs og med litt generelle setninger vil det være en viss påkjenning.
2. Undergraving av fundament på et forholdsvis lite strekke er uheldig og kan ha innvirkning på skaden
3. Setninger generelt. Skråing begynner så å si fra grunnmur og blir forholdsvis bratt etter at 60 cm på markisolasjon er passert. Dette er uheldig for setninger i masser som er oppfylt.
4. I monteringsanvisningen står det videre at det bør være 300mm med overliggende masser. Dette er nok ment for å gi grunnmursblokken motvekt.

Når det gjelder punkter om håndverksfeil blir det vanskelig å imøtegå, eller ha noen mening om dette da det ikke er dokumentert at det er slik i den ene eller andre retningen.

Det er heller ikke brakt på det rene om linjelasten fra huset er linje rett. Det er viktig at svill er lagt riktig i forhold til grunnmuren og at ikke snekker har forskyve denne på noen måte for evt få diagonal riktig etc.

Ut fra vurdering og at skaden oppstår så lenge etter byggeperiode må vi anta at det håndverksmessige rundt dette er ivarettatt.

Sakkyndig H skrev imidlertid at han ikke mente at ett av de fire punktene var avgjørende for skaden alene, og at de ulike forholdene hadde virket samtidig og sammen fått grunnmuren til å gli ut.

Foretaket opprettholdt avslaget 24.3.25 med henvisning til at skaderapportene konkluderte med at skaden ikke alene skyldtes en spesifikk og plutselig hendelse/ytte påvirkning. Det viste til at årsaksbildet besto av et samspill av negative faktorer, som på et gitt tidspunkt førte til at ringmuren med innfestet terrasse mot skråfylling startet og fikk setninger/ga etter. Foretaket viste til unntaket i vilkårene for skader som skyldtes tele, setninger, jordtrykk og utilstrekkelig eller sviktende fundamentering, og konkluderte med at skaden ikke var dekningsmessig.

Avslaget ble påklaget 19.6.25, og foretakets kundeombud vurderte saken på nytt 19.8.25. Kundeombudet viste til at skaden ikke var plutselig. Det viste til at de sakkyndige var uenige om årsaken til skaden, men at ingen av rapportene støttet at skaden hadde oppstått momentant/i løpet av 12–13 timer.

Sikrede anfører i det vesentlige at skaden på ringmuren er dekningsmessig under husforsikringen. Han bestrider at det er tale om håndverksfeil og mener befaringsrapporten utført av sakkyndig S

må vektlegges fordi foretakets første rapport var basert på bilder, og at sakkyndig H var på befarings etter at skaden var utbedret. Sikrede mener dessuten at rapportene fra foretaket har mangler og faktafeil knyttet til i hvilken grad husets lengde ble hensyntatt, sentrisk last, telesikring og isolering. Trykkbelastningen på huset mener sikrede er minimal, og at terrassens forankring i grunnmuren ikke er avgjørende for skaden, da denne så å si ikke er utsatt for belastning.

Forsikringsforetaket anfører i det vesentlige at skaden på ringmuren ikke er dekningsmessig. Skaden er ikke plutselig, og forsikringen har unntak for skade som skyldes setninger, konstruksjonsfeil og uriktig montasje, samt skader som følge av dette.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet i saken er om foretaket er ansvarlig for skade på ringmur.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Forsikringen dekker følgeskader av håndverks- og entreprenørfeil, så fremt skaden blir konstatert innen ti år fra arbeidet ble utført. Vi forstår det slik at det er mer enn ti år siden muren ble oppført, slik at dette vilkårspunktet ikke får anvendelse. Som vi kommer tilbake til nedenfor, er det også uenighet om hvorvidt årsaken til skaden er håndverkerfeil.

Det avgjørende for om skadene er dekningsmessige er dermed om vilkåret om 'plutselige og uforutsette skader' er oppfylt.

Det første spørsmålet er om skaden på ringmuren er 'plutselig'.

Forsikringsvilkårene definerer ikke når en skade oppstår 'plutselig', men uttrykket betyr at skaden oppstår raskt i motsetning til over tid, jf. **FinKN 2025-503**. Høyesterett har i **HR-2024-2040-A**, følgende uttalelse om uttrykket (avsnitt 53 og 54):

Uttrykket 'plutselig' betyr at skaden skjer fort, med lite eller intet forvarsel, se Bull og Wilhelmsens Forsikringsrett side 250. Det er i langvarig nemndspraksis lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom én dag eller 12 til 13 timer faller innenfor uttrykket 'plutselig', mens skader som utvikler seg over lengre tid, faller utenfor, se FinKN 2024-723. Slik denne saken ligger an, tar jeg ikke stilling til dette på generelt grunnlag.

Formålet med dette forsikringsvilkåret er å unnta fra dekningen skader som utvikler seg gradvis over tid. [...].

Dette innebærer at skaden må ha utviklet seg i løpet av én dag for at skaden skal anses for å ha oppstått 'plutselig'.

Den aktuelle skaden består ifølge rapportene av at ringmuren har kuvet utover og ført til innvendig glippe mellom parkett og delevegger.

Det er fremlagt flere skaderapporter i saken, som konkluderer med ulike årsaker til skaden. Sakkyndig P og T mener årsaken er håndverksfeil og viser til forhold i monteringsanvisningen for ringmuren som de mener ikke er tilstrekkelig tatt hensyn til.

Sakkyndig S konkluderer derimot med at ringmuren har sklidd ut som følge av tett drenerør og at masser har blitt vasket ut. Det nevnes også at sakkyndig S mistenker at sakkyndig T har mistolket monteringsanvisningen, og at betingelsene i denne anses ivaretatt. Vi oppfatter derfor at sakkyndig S mener det ikke foreligger håndverksfeil.

Sakkyndig H mener blant annet at det ikke er dokumentert håndverksfeil, at setninger ikke burde ha innvirkning på grunnmur i dette tilfellet, og at terrassen festet i ringmuren trolig har hatt liten påvirkning isolert sett.

Slik sekretariatet leser rapportene i saken, synes de sakkyndige å være uenige om det foreligger håndverksfeil, herunder om monteringsanvisninger og betingelser i disse er ivaretatt, samt innvirkningen eventuelle avvik vil ha hatt på skaden. I tillegg synes det å være ulike oppfatninger av om hvorvidt setninger har virket inn på skadeforløpet.

Det går igjen i rapportene at flere forhold har virket inn på skadeforløpet, men de sakkyndige har til dels ulike oppfatninger av skadeårsakene. Rapportene belyser i liten grad tidsperspektivet for skadeutviklingen, med unntak av sakkyndig P sin uttalelse om at det var overveiende sannsynlig at det var tale om en 'gradvis kuving av ringmuren' uten holdepunkter for at utviklingen kunne ha oppstått plutselig etter 12 år. Rapporten er imidlertid noe uklar, da den også gir uttrykk for at årsaken til skaden må undersøkes nærmere ved ny befaring.

Sakkyndig S uttalte også i korrespondansen med sakkyndig T at det 'nødvendigvis ikke har pågått så lang tid før konsekvensene inntraff'. Det fremgår imidlertid ikke om sakkyndig S dermed mener at skaden oppsto i løpet av én dag.

Som gjennomgangen ovenfor viser, er det fremlagt flere skaderapporter som konkluderer ulikt hva gjelder skadeårsakene. De vektlegger også forholdene som kan ha virket inn på utglidningen av ringmuren ulikt. Sekretariatet har ikke grunnlag for å avgjøre hvilken fremstilling av faktum som er mest sannsynlig, da vi ikke innehar slik teknisk kompetanse.

Vi viser igjen til at det er du som har bevisbyrden og som må dokumentere at skaden har skjedd plutselig jf. **FinKN 2017-706** og **2015-233**. Bevistvil går utover parten som har bevisbyrden.

Slik saken er opplyst fremstår det uklart for sekretariatet om skaden på ringmuren oppsto innenfor et tidsperspektiv på 12–13 timer. Vi kan derfor ikke se at det er fremlagt tilstrekkelig sakkyndig dokumentasjon som støtter et slikt tidsperspektiv.

På denne bakgrunn anser vi det ikke dokumentert at skaden på ringmuren var 'plutselig', og vi har derfor kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).